

við öðrum kvinnum, hvørs menn voru alkoholikarar. Har hövdu tær tosað nógv um, hvussu tær skuldi takla støðuna. Mamma plagdi at verja pápa, men nú valdi hon ein annan stíl. Kvinnurnar í Al-Anon lærdu hana, at nú var tíð at hugsa um seg sjálva og seta fótin niður, siga við mannin at nú var nokk, greiðir Jonhard Larsen frá.

Tað gjørdi mamman so hesi jólini í 1985, tá pápin kom drukkin heim Tollaksmessudag. Bæði Jonhard Larsen og Jórún Mørkøre minnst hendan dagin.

- Babba gjørdi altíð ov nógv av, tá hann skuldi keypa gávur. Tá eg var um 13 ára gomul, elskaði eg bólkin ABBA. Tað árið keypti babba mær allar grammofonpláturnar hjá ABBA í gávur, sigur hann.

- Hesi jólini hevði hann verið úti og keypt mammu eitt flott og dýrt stell. Trupulleikin var bara, at tá hann kom heim, var helvtin farin í sor, tí hann var dottin so ofta á vegnum, greiða tey bæði frá.

Tá setti konan fótin niður og segði, at nokk var nokk. Hon orkaði ikki longur og um hann ikki tók annað skinn um bak, so rýmdi hon

við børnunum.

- Tá avgjórði hann at velja familjuna fram um fløskuna. Eg var sera errin um, at hann valdi at fara til Íslands, og tað riggaði jú sera væl, sigur Jonhard Larsen.

Gavst at smakka sær á

Hann greiðir frá, at tað serliga var fyrstu tíðina, eftir at pápin kom aftur úr Íslandi, at hann royndi at stuðla honum.

- Eg haldi, at tað er, tá alkoholikarin kemur aftur úr viðgerð, at hann er mest sárberur. Tí er tað so týdningarmikið, at baklandið stuðlar honum, meðan hann roynir at fóta sær av nýggjum í samfelagnum, sigur Jonhard Larsen.

- Eg valdi eisini sjálvur at gevast at smakka mær á, tá babba fór til Íslands, og drakk ikki í eini átta ár. Eg haldi, at hetta var ein góð hjálp hjá babba og hann sá, at vit ynsktu at stuðla sær. Vit vóru eisini, serliga fyrstu tíðina, bangin fyri, at hann fór at detta út í aftur, greiðir Jonhard Larsen frá.

- Hann sigur tó sjálvur, at hann ikki hevur tostað eftir brennivíni ein dag síðani hann var í Íslandi.

Tað sigur mær, at hann ikki vil aftur hagar, hann var, sigur Jonhard Larsen og Jórún Mørkøre tekur undir.

- Hóast hann hevur havt bæði matstovu og dansistað við skeinkiloyvi, so hevur hann ikki smakkað ein dropa hesi 31 árin. Hann vildi ikki sjálvur hava skeinkiloyvi, men fólði seg trýstan av øðrum til at fáa sær, fyri at betra um útlitini hjá matstovuni. Sjálvur hevur hann tó hvørki smakkað ein dropa ella skonkt nøkrum øðrum øll hesi árin, sigur Jórún Mørkøre.

Sonurin minnst eisini væl dagin, tá pápin datt út í fyrri seinastu ferð. Teir vóru báðir til jólaborðhald hjá Klaksvíkar Timburhandli.

- Meg minnst, at eg hugsaði, at í dag skal eg ikki fara at drekka, og at eg fylgdi við, hvat babba gjørdi. So sá eg, at hann tók eina øl og tá visti eg, at nú var hann farin. Og ein gjørdist til fleiri. Tibetur var hetta fyrri seinastu ferð, minnst Jonhard Larsen aftur á.

At veksa upp við einum pápa, sum er alkoholikari, hevur tað lagt nakran ótta niður í tey bæði um at enda sum pápin?

- Ja, óttin at gerast alkoholikari hevur ligið í mær leingi. Eg gavst jú eisini at drekka eina tíð, men sjálvst nú eri eg tilvitaður um, hvussu nógv eg drekki, sigur Jonhard Larsen. Jórún Mørkøre hevur ikki hugsað so nógv um júst tað, men hon ivast ikki í, hvat úrslitið hevði verið.

- Tað, sum eg geri, geri eg 100 prosent. So hevði eg fingið rúsdrekkatrupulleikar, so hevði eisini blivið 100 prosent alkoholikari. Eg gavst tó ikki at drekka, tá babba fór til Íslands. Tvørturímóti haldi eg, at tað mundi vera um tað mundi, at eg byrjaði at drekka. Hon royndi tó at dylja tað fyrri foreldrunum, men sjálvandi vistu tey av tí, tað gera tey altíð, sigur Jórún Mørkøre.

Eitt Guds undur

Jórún Mørkøre sigur, at lívsbroytingin hjá pápanum hevur verið fullkomin.

- Lívið, bæði hjá babba og hjá okkum sum familja, broyttist fullkomiliga, tá han fór til Íslands. Tað er eitt Guds undur, at hann fór. Eg haldi ikki, at vit børnini hövdu verið har, vit eru í dag, um babba ikki var farin. Ein familja, sum er

oyðiløgd av alkoholi, kemur ikki víðari, sigur Jórún Mørkøre.

- Í dag skalt tú leita leingi fyri at finna eitt meiri hjálpsomt menniskja enn babba. Ringir tú um eitt hvørt, so er hann beinanvegin klárur at hjálpa. Tað sóu vit eisini væl, tá mamma gjørdist sjúk og flutti norður á Sambýlið. Tað var ringt hjá babba at koyra hana norður. Hon hevði altíð verið har fyri hann, men nú, tá henni tørvaði hann, kundi hann ikki vera har fyri hana, fólði hann. Og tað haldi eg neiv hann nógv, sigur Jórún Mørkøre.

Jonhard Larsen sigur, at hann á ongan hátt er beiskur inn á pápa sín.

- Eg havi lært eina rúgvu av honum, eisini hesum upplivingunum, og eg síggi nógv av mær sjálvum í honum. Eg trúgvi, at tað er onkur balans á gerandisdegnum, sum er avskeplað, tá ein gerst alkoholikari. Fløskan gerst ein púta at detta aftur á. Nú er lívið hjá babba í balansu, og hann hevur nógvar aðrar pútur at detta aftur á, so sum familju og abbað, sigur Jonhard Larsen.